

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

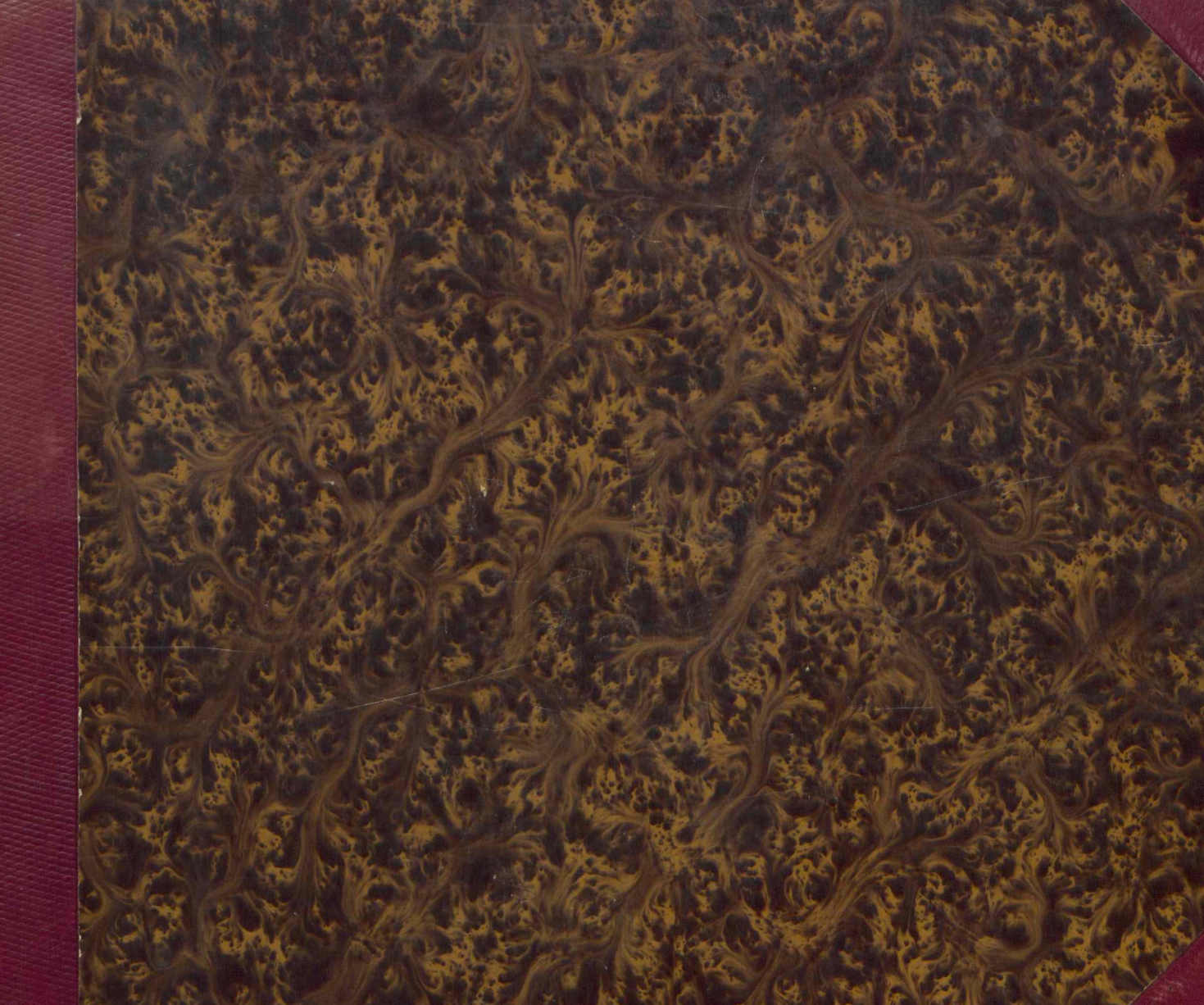
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. F. Eriksen 1881

F. A. Andersen 1881

F. H. Eriksen 1881

SÆBYGAARD,
i Sølland.

SÆBYGAARD,

i Sørlænd.

I Sørs Amt og Høve Herred, i det store næsten 2 Mile lange og indtil en halv Mil brede Sæby Sogn, som imod Vest omgives af Tis Sø og imod Nord af Alamoze Åa og har en høj og bakket Overflade og store Skovstrækninger, ligger i en Afstand af 2¼ Mil fra Slagelse den gamle Herregaard Sæbygaard, der har en høj Beliggenhed og en smuk Omegn. Som dens første Ejer nævnes den ene af Ager Rygs navnkundige Tvilling sønner, den suilde og hestemobile Esbern Snare (den hurtige), der omtrent 1170 byggede Kalundborg Slot og skal have bygget Sæbygaard; paa denne Gaard bøde han i Aaret 1204 i en Alder af 76 Aar. Han skal have solbet ned ad en Trappe og derved brudt sin Hals; men Sagnet fortæller, at den onde Mand tog ham bort. Ved sin Død gav han Halvdelen af sine store Ejendomme til Sørs Kloster; men hans Søner vilde ikke i den Henseende opfylde hans sidste Villie. I Aaret 1400 kom Sæbygaard under Kronen, da Ellen Brof Pedersdatter solgte denne Gaard og andet Gods til Dronning Margrete, og var nu i en lang Aarrække et Len; men særskilte Lensmænd kjender man først ved Reformationstiden, da dette Len tidligere i Almindelighed havde Embedsmænd fælles med Kalundborg Len. I Christiern den andens sidste Regeringsaar var Knud Rub til Sæbygaard Lensmand paa Sæbygaard; thi det heber i Bilsaarene imellem Frederik den første og Hr. Henrik Gjøe ved Kjøbenhavns Overgivelse, at Knud Rub skulde beholde Sæbygaard og Bensklev Len og forsynes med Livsbrev derpaa. Som Følge heraf udstæbte Hertug Christian fra Kjøbenhavns Slot den 11te Januar 1524 som øverste Hovedsmand over sin Faders Krigsfolk et Brev til Kronens Høvder, der laa og tjente under Sæbygaard, at de herefter skulde være Knud Rub hørige og lybige. Strax efter havde denne Strid om, hvor vidt en Eng hørte til Gaarden eller ej. Den 31te Juli s. A. udstæbtes næmlig

ved Sæby Sognestævne et Vidne af Sognepræsten Hr. Oluf Hemmingsen og menige Sognemænd, at Knud Ruds Rub havde været for dem og spurgt, hvad dem bitterligt var om den Eng, som laa ved Hallibølev (Hallenslev) Rund, om den laa til Sæbygaard eller ej, og dertil svarede den menige Almue, at Engen havde været staaren og høstet til Sæbygaard i en Tid af over 60 Aar og mere, ej mindre. Desangaaende fik Rubbet et Sognevibne af tolv Dannemænd. Skjønt Knud Rub havde faaet Livsbrev paa Lenet, beholdt han det ifkun kort Tid. I Aaret 1528 nævnes Niels Vlyffe som Lensmand paa Sæbygaard, og 1529 fik hans Formand Rovers Slot. Knud Gyldenstjerne havde 1539 laant Kong Christian 2,000 lybste Mark, hvoraf der aarlig skulde ydes til Hellig tre Kongers Dag 100 Mark i Rente, og fik derfor Sæbygaard i Pant med saa meget Gods, „som plejer at følge denne Gaard, saa ofte den har været forlenet fra Kalundborg Slot“. 1558 blev Henrik Arenfeldt Lensmand. Aar 1562 gjorde Kong Frederik bitterligt, at han var ftylsbig 121½ Lob ungerst Gulb og 720 Lob Sølv til Klavs Bryhste, som desaaarsag fik dette Len i Pant. Den næste Lensmand var Ditle Emmiksen, der fik det i Pant for et Laan af samme Størrelse, hvortil lagdes 500 Tokimbalere. Som Lensmænd nævnes 1571 Peder Wille, 1588 Haf Alfstaund og 1595 Rasmus Nielsen, der dette Aar blev stævnet af en Bonde, som han uldvisig havde labet sængfle, hvisaarsag han af Landstinget var dømt til at bøde 40 Mark, men hvilken Dom han ej vilde fyldestgjøre; 1605 Mogens Gjøe og 1616 Søren Brahe. To Aar efter fik denne et Kongebrev, udstæbt paa Andvorskov den 21de Decbr. 1618, hvori det heber, at Peder Smed og Jens Olsen i Solbjerg (Høve Herred) i Sæbygaards Len havde anket over, at han den Tid, da han var forlenet med Sæbygaard, havde paalagt

SÆBYGAARD,

i Sælland.

A. Falkenffjold for 72,000 Rb.; han gjorde sig fortjent af Bønderne ved at overlade 28 Gaarde Høverifrihed imod en Pengeafgift og ved at lade Halvdelen af de tidligere Hovmarker indrette til Bøndergaarde. Gaarden stiftede atter Ejer 1797, da den solgtes for 175,000 Rbdr. til Rancelliraad Paasche. Han behøvede den ifkun to Aar, i det han 1799 afskændede den for 206,000 Rbdr. til Grev Rankau, der i Aaret 1800 for 20,000 Rbdr. tilbagekøbte Afhøggergaarden Frihedslund, som med 12 Tønder Hartkorn var af Øverste Falkenffjold tagen fra Sæbygaard ved Salget 1797. Denne Gaard er senere atter frafulgt, og dens eget Hartkorn er nu 30 Tdr., og Arealet 350 Tdr. Land; dertil hører et Bøndergods med 71 Tdr. Hartkorn og Hallenslev og Solbjærg Kirker, som før hørte til Sæbygaard, imedens den tredie af denne Gaards Kirker Gjerølev nu hører til Løvegaard. Dgfaa Gaarden Falkenhøj med 21

Tdr. Hartkorn og 230 Tdr. Land og 8 Tdr. Hartf. Fæstegods er en Afhøggergaard fra Sæbygaard. Allerede 1801 solgte den ny Ejer Sæbygaard for 240,000 Rbdr. til Kammeraad Astrup, der igjen 1806 afskændede den for omtrent 400,000 Rbdr. til Kammerjunker Hoppe. Senere tilhørte Sæbygaard Grev Lerche til Lerchenborg, der solgte den 1836 til den nuværende Ejer Hr. S. Busck for omtrent 150,000 Rbdr.

Hovedbygningen er af Grundmur, opført af L. Benzon og 2 Etager høj. Sæbygaard har en stor Have. Gaardens Ager og Engs Hartkorn var i Aaret 1806 77 Tdr. 2 Skpr.; nu er det 61 Tdr. Dens Fiabelindhold er 620 Tdr. Land. Skovffjlden var 1806 8 Tdr. 3 Skpr.; endnu har Gaarden betydelig Skov; men nærmere Underretning derom har ikke været til at opnaa. Godset udgjorde 1806 661 Tdr. Ager og Engs Hartkorn og er nu 173 Tdr. Hartkorn.

•

